

***PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY SZKOŁY
PODSTAWOWEJ NR 10
im. Romana „Sybiraka” Sanguszki
w Tarnowie
na rok szkolny 2017/2018***

*„Szkoła to wspólnota wspomagająca
wszechstronny rozwój każdego ucznia.”*

SPIS TREŚCI

WSTĘP

I DIAGNOZA ŚRODOWISKA SPOŁECZNEGO SZKOŁY

II OBSZARY DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYCH

III DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ SZKOŁĘ

IV ZASADY EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO

V PODSTAWA PRAWNA

WSTĘP

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Działania i treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze Statutem Szkoły, Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania i Szkolnym Zestawem Programów Nauczania. Uwzględniają także wymagania opisane w podstawie programowej. Istotą ich jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Szkoła, poza jej funkcją dydaktyczną, ma za zadanie dbać o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomagać wychowawczą funkcję rodziny. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Wychowanie rozumiane jest jako **wspieranie dziecka w rozwoju** ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest także kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, a realizowany będzie:

- w procesie dydaktycznym,
- poprzez działalność wychowawców klas oraz zespół uczących i wychowujących (nauczyciele, katecheci, pedagog szkolny i inni),
- na zajęciach pozalekcyjnych,
- podczas obchodów uroczystości szkolnych, lokalnych i świąt narodowych (np. Święto Patrona Szkoły)
- na wycieczkach i innych formach wypoczynku i rekreacji,
- poprzez udział w różnorodnych zadaniach podejmowanych przez środowisko lokalne.

Najważniejsze umiejętności rozwijane w ramach kształcenia ogólnego w szkole podstawowej:

- sprawne komunikowanie się w języku polskim oraz w językach obcych, w tym występowanie przed publicznością;
- efektywne porozumiewanie się w różnych sytuacjach, prezentowanie własnego stanowiska z uwzględnieniem doświadczeń i poglądów innych ludzi;
- poszukiwanie, porządkowanie, krytyczna analiza oraz wykorzystanie informacji z różnych źródeł;
- gotowość do twórczej i naukowej aktywności uczniów oraz zaciekawienie ich otaczającym światem;
- kreatywne rozwiązywanie problemów z różnych dziedzin ze świadomym wykorzystaniem metod i narzędzi wywodzących się z informatyki;
- rozwiązywanie problemów, również z wykorzystaniem technik mediacyjnych;
- praca w zespole i społeczna aktywność;
- aktywny udział w życiu kulturalnym szkoły, środowiska lokalnego oraz kraju.

I DIAGNOZA ŚRODOWISKA SPOŁECZNEGO SZKOŁY

Prowadzenie działań profilaktycznych w szkole jest poprzedzone diagnozą – rozpoznaniem obecnego stanu zagrożenia niepożądanymi zjawiskami w rozwoju uczniów szkoły.

Do zdiagnozowania środowiska szkolnego posłużyły:

- ankiety badające bezpieczeństwo oraz zagrożenia występujące wśród uczniów,
- ankiety dla rodziców,
- obserwacje zachowań uczniów podczas przerw i lekcji,
- analiza dokumentacji szkolnej – dzienników lekcyjnych i zamieszczonych tam uwag,
- rozmowy z rodzicami i uczniami,
- konsultacji z nauczycielami i personelem szkoły.

Powyższe narzędzia pozwoliły na dokonanie diagnozy początkowej sytuacji wychowawczej w szkole oraz określenie oczekiwań uczniów, nauczycieli i rodziców odnośnie sytuacji problemowych, które należy szczególnie uwzględnić w programie wychowawczo – profilaktycznym szkoły w celu wspierania wszechstronnego rozwoju uczniów.

Szkoła Podstawowa nr 10 jest niewielką szkołą, co w połączeniu z przyjaznym i bezpiecznym otoczeniem sprawia iż stwarzamy uczniom poczucie bezpieczeństwa. Szkoła nie jest placówką szczególnie narażoną na niekorzystne wpływy środowiska (jedynie jej położenie – czasem zbyt duży ruch drogowy może stanowić pewne zagrożenie). Główne sytuacje problemowe w naszej szkole to brak stosowania zasad kultury, wywiązywania się z obowiązków ucznia, agresja słowna tj.: przezywanie się, wulgaryzmy, przekleństwa. Uczniowie przyznają, że znają zasady, którymi powinni się kierować, ale często trudno jest im je respektować.

Na podstawie obserwacji wymienić można następujące problemy, na które należałoby szczególnie zwrócić uwagę:

- zapewnienie bezpieczeństwa uczniom przebywającym w szkole, w drodze do niej,
- słowna agresja i wulgaryzmy,
- brak dyscypliny i niska kultura osobista,
- brak motywacji do nauki – niskie potrzeby edukacyjne.

Niewątpliwie, czynnikami ułatwiającymi rozwiązanie powyższych problemów są:

- niewielka społeczność szkolna,
- mało liczne klasy,
- budowanie pozytywnych więzi ze szkołą, systematyczna współpraca z rodzicami,
- rozbudzanie zainteresowania nauką,
- regularne praktyki religijne,
- dezaprobata od rówieśników i dorosłych wobec zachowań problemowych - odbiegających od norm społecznych,
- właściwy monitoring ze strony rodziców i nauczycieli,
- oferta zajęć pozalekcyjnych rozwijająca zainteresowania.

Z analizy zebranego materiału wynika, że w naszej szkole istnieje potrzeba podjęcia działań w następujących dziedzinach:

1. Promocja zdrowia.
2. Przeciwdziałanie agresji i przemocy.
3. Uspołecznienie.
4. Profilaktyka uzależnień.
5. Komunikacja i umiejętności personalne.
6. Profilaktyka bezpieczeństwa.
7. Zagospodarowanie czasu wolnego.
8. Rodzina.

II OBSZARY DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYCH

1. Kształtowanie postaw obywatelskich, społecznych, patriotycznych

Kształcenie i wychowanie w szkole podstawowej sprzyja rozwijaniu obywatelskich, patriotycznych i społecznych postaw uczniów. Zadaniem szkoły jest zatem wzmocnienie poczucia tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowych, przygotowanie i zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do angażowania się w wolontariat.

Szkoła ma za zadanie dbać także o wychowanie dzieci i młodzieży w duchu tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka oraz kształtować postawę szacunku dla środowiska przyrodniczego, w tym upowszechniać wiedzę o zasadach zrównoważonego rozwoju, motywować do działań na rzecz ochrony środowiska, rozwijać zainteresowanie ekologią.

2. Bezpieczeństwo uczniów

Szkoła ma zapewnić bezpieczne i higieniczne warunki nauki, wychowania i opieki, ze szczególnym uwzględnieniem indywidualnych potrzeb uczniów. Przeciwdziałanie zagrożeniom bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego, wymaga budowania porozumienia, tworzenia wspólnoty szkolnej. Porozumienie, współpraca, zakorzenienie w tradycji i w środowisku lokalnym, budowanie relacji w oparciu o wzajemny szacunek, tworzą fundamenty szkoły bezpiecznej, przyjaznej, zapewniającej zdrowie. W działaniach w zakresie bezpieczeństwa poruszyć należy także problematykę ratownictwa medycznego.

3. Edukacja informatyczna

Szkoła, oprócz stwarzania uczniom warunków do nabywania wiedzy i umiejętności potrzebnych do rozwiązywania problemów z wykorzystaniem metod i technik wywodzących się z informatyki, ma również przygotowywać ich do dokonywania świadomych i odpowiedzialnych wyborów w trakcie korzystania

z zasobów dostępnych w Internecie, krytycznej analizy informacji, bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej, w tym nawiązywania i utrzymywania opartych na wzajemnym szacunku relacji z innymi użytkownikami sieci.

4. Edukacja zdrowotna

Zadaniem szkoły jest kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, w tym wdrożenie ich do zachowań higienicznych, bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych osób, ponadto ugruntowanie wiedzy z zakresu prawidłowego odżywiania się, korzyści płynących z aktywności fizycznej i stosowania profilaktyki.

5. Wspomaganie rozwoju ucznia

Szkoła oraz poszczególni nauczyciele mają prowadzić działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości. Uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniom z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, nauczanie dostosowuje się do ich możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się. W szkole należy dbać o wszechstronny rozwój uczniów poprzez ofertę zajęć rozwijających ich zainteresowania i uzdolnienia.

III DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ SZKOŁĘ

1. Kształtowanie postaw obywatelskich, społecznych, patriotycznych

Zadania szkoły	Sposób realizacji	Odpowiedzialni	Spodziewane efekty Uczeń:
<p>1. Poznanie historii i tradycji naszego narodu, umacnianie tożsamości narodowej.</p> <p>2. Kształtowanie szacunku dla dobra wspólnego i postaw prospołecznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze poświęcone tematyce patriotycznej, - zorganizowanie kolejnej edycji międzyszkolnego konkursu o tematyce patriotycznej „Do Ciebie mówię Wielki Tułacz”. - udział uczniów w międzyszkolnych konkursach o tematyce patriotycznej - realizacja programu edukacyjnego „Moi przodkowie – historia, którą warto poznać”, - organizowanie wycieczek klasowych w miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne, - organizowanie uroczystości szkolnych. - spotkania z przedstawicielami Związku Sybiraków, - konkurs wiedzy o Patronie Szkoły, - udział pocztu sztandarowego w uroczystościach o charakterze patriotycznym na terenie szkoły i Tarnowa, - udział w akcji „Sprzątanie Świata”, - włączanie się w akcje charytatywne organizowane przez szkołę i poza szkołą. 	<p>wychowawcy</p> <p>nauczyciele</p> <p>Samorząd Uczniowski</p> <p>pedagog</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznaje dzieje i miejsca związane z historią narodu, - nabiera szacunku dla osób walczących o wolność kraju, - zna i dba o symbole narodowe, - zna historię szkoły, jej dorobek, eksponuje jej osiągnięcia, - zna historię miasta Tarnowa i regionu w kontekście wydarzeń z historii Polski - ważniejsze postacie, zabytki i miejsca pamięci, - dba o czystość języka ojczystego, - bierze odpowiedzialność za wygląd najbliższego otoczenia, dzielnicę, - szanuje sprzęt szkolny, pomoce, - potrafi podjąć decyzję, dokonać samooceny, - odczuwa głęboką więź z klasą, szkołą i stosuje się do zasad w niej obowiązujących, - zostaje wprowadzony w działalność instytucji publicznych,

2. Bezpieczeństwo uczniów

Zadania	Sposób realizacji	Odpowiedzialni	Spodziewane efekty Uczeń:
<p>1. Propagowanie zasad bezpieczeństwa w szkole i poza szkołą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezpieczna droga do szkoły, - bezpieczne korzystanie z wszelkich urządzeń, - ostrożność w kontaktach z nieznanymi, - bezpieczne zabawy, - bezpieczne korzystanie z Internetu, - bezpieczne ferie i wakacje <p>2. Zapobieganie przemocy i zachowaniom agresywnym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - praktyczne zajęcia z policjantem Sekcji Ruchu Drogowego, - działanie „Szkołnego Klubu Bezpieczeństwa” - zajęcia na „Rowerowym Torze Przeszkód”, „Mobilnym Miasteczku Ruchu Drogowego”, - zwracanie uwagi na konieczność bezpiecznego zachowania się na wycieczkach i podczas powrotu ze szkoły do domu, a także w czasie wolnym od zajęć, - kształtowanie umiejętności bezpiecznego korzystania z urządzeń elektrycznych oraz innych urządzeń, z którymi styka się dziecko, - dyskusja na temat zagrożenia bezpieczeństwa dzieci ze strony osób nieznanymi w miejscach publicznych, w Internecie - prezentacja filmu edukacyjnego, - zajęcia psychoedukacyjne dotyczące agresji - scenki dramatyczne, realizacja programu profilaktycznego Klub Bezpiecznego Puchatka 	<p>wychowawcy</p> <p>pedagog</p> <p>nauczyciel techniki</p> <p>funkcjonariusz policji</p> <p>funkcjonariusz Straży Miejskiej</p> <p>katecheci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zna przepisy ruchu drogowego i zasady bezpieczeństwa i umie je zastosować w praktyce, - zna i przestrzega zasady bezpiecznego korzystania z urządzeń elektrycznych, - wie, gdzie można uzyskać pomoc i radzi sobie w sytuacjach zagrożenia - zna zasady bezpiecznego wypoczynku, np. nad wodą itp. - wie, że ponosi konsekwencje za nieadekwatne zachowania - wie, że ma prawo do uczenia się na błędach

3. Edukacja informatyczna

Zadania	Sposób realizacji	Odpowiedzialni	Spodziewane efekty Uczeń:
1. Wykorzystywanie przez uczniów technologii informacyjno – komunikacyjnych 2. Kształtowanie świadomości zagrożeń wynikających z korzystania z Internetu	- realizowanie projektów przedmiotowych z wykorzystaniem TIK - przeprowadzenie zajęć wychowawczych o tematyce bezpieczeństwa w sieci - obchody „Dnia Bezpiecznego Internetu”	nauczyciele wychowawcy	- potrafi wykonywać proste prezentacje multimedialne - świadomie wykorzystuje informacje pozyskiwane z Internetu i dokonuje ich selekcji

4. Edukacja zdrowotna

Zadania	Sposób realizacji	Odpowiedzialni	Spodziewane efekty Uczeń:
1. Działania ratownicze. 2. Zapobieganie wadom postawy. 3. Higiena osobista - propagowanie wiedzy na temat czystości osobistej oraz schludności ubioru. 4. Zdrowe odżywianie.	<ul style="list-style-type: none"> - pokazy udzielania pierwszej pomocy i zajęcia praktyczne, - doskonalenie umiejętności wzywania pogotowia ratunkowego, - gimnastyka korekcyjna, - zwracanie uwagi na właściwą postawę w czasie nauki, - pokaz prawidłowego czyszczenia zębów, - szczególne zwrócenie uwagi na higienę osobistą, - akcje promujące zdrowe odżywianie np. „Śniadanie daje moc”, „Szkoła z witaminą” - rozmowy na temat właściwego odżywiania, spotkanie z dietetykiem 	wychowawcy pielęgniarka szkolna nauczyciel przyrody nauczyciel gimnastyki korekcyjnej nauczyciel wychowania fizycznego	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi pomóc w nagłych wypadkach zagrożenia zdrowia, - zna ważne numery alarmowe i potrafi z nich korzystać, - uczeń bierze aktywny udział w zajęciach wychowania fizycznego i gimnastyki korekcyjnej, - wie jaką zachować postawę przy pisaniu i czytaniu, - dba o higienę osobistą i wie jaki jest jej wpływ na zdrowie człowieka oraz estetykę jego wyglądu, - potrafi wskazać składniki diety służące zdrowiu,
1. Pokazanie zagrożeń i konsekwencji palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania narkotyków, dopalaczy. 2. Nauczenie asertywnych zachowań, zasady skutecznego odmawiania. 3. Wdrażanie do wyrażania i uzasadniania swych sądów, do podejmowania samodzielnych decyzji. 4. Kształcenie umiejętności radzenia sobie ze stresem.	<ul style="list-style-type: none"> - programy profilaktyczne między innymi : „Spójrz inaczej”, „Trzy koła”, „ Cukierki”, - pogadanki na godzinach wychowawczych, - spotkanie z funkcjonariuszem Policji, - spotkanie z psychologiem lub pedagogiem szkolnym, - warsztaty profilaktyczne dotyczące uzależnień, przemocy i agresji. 	wychowawcy pedagog katecheci wychowawcy świetlicy	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie, że używki negatywnie wpływają na zdrowie człowieka, - rozpoznaje dobre i złe przyzwyczajenia, - potrafi radzić sobie w sytuacjach zetknięcia się z przemocą i uzależnieniami, - potrafi skutecznie odmawiać, - potrafi radzić sobie w sytuacjach stresogennych takich jak sprawdziany, egzaminy itp..

3. Wspomaganie rozwoju ucznia

Zadania	Sposób realizacji	Odpowiedzialni	Spodziewane efekty Uczeń:
1. Rozwijanie umiejętności nawiązywania kontaktów z ludźmi oraz budowania pozytywnych relacji. 2. Uczenie rozumienia i akceptowania własnych i cudzych uczuć. 3. Kształtowanie postaw życzliwości i szacunku dla drugiego człowieka oraz tolerancji.	<ul style="list-style-type: none"> - dyskusje klasowe, - psychodramy, - burza mózgów, - opowiadania, bajki terapeutyczne, gry i zabawy, - spotkania ze specjalistami 	wychowawcy katecheci pedagog szkolny wychowawcy świetlicy zaproszeni goście	<ul style="list-style-type: none"> - wyraża potrzebę działania w klasie jako grupie rówieśniczej, unika konfliktów, jest koleżeński, - potrafi nazywać uczucia i emocje przeżywane przez człowieka, - zna sposoby radzenia sobie z negatywnymi uczuciami, - rozumie zasady współżycia w grupie, - odnosi się z szacunkiem do każdego człowieka.
1. Wyrównywanie szans edukacyjnych. 2. Wyrównywanie szans rozwoju społecznego. 3. Zapoznanie z prawami dziecka i człowieka.	<ul style="list-style-type: none"> - kierowanie i diagnozowanie dzieci w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i Specjalistycznej Poradni Psychologiczno – Terapeutycznej, - praca dydaktyczna w oparciu o opracowane wymagania zgodnie z zaleceniami poradni, - zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, - pomoc materialna (dofinansowanie obiadów, zapomogi, stypendia socjalne, itp.), - wnioskowanie do Sądu o wgląd w sytuację rodzinną, - współpraca z kuratorami społecznymi i sądowymi. 	wychowawcy nauczyciele pedagog	<ul style="list-style-type: none"> - pokonuje trudności w uczeniu się w oparciu o proponowany system pomocy, - otrzymuje wsparcie od szkoły oraz innych instytucji, - rozumie swoje prawa i wie, gdzie może się zgłosić po pomoc <p>Ponadto:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodzice otrzymują wsparcie przy rozwiązywaniu problemów rodzinnych i wychowawczych oraz są motywowani do pracy nad zmianą sytuacji dziecka lub sytuacji rodzinnej.

IV ZASADY EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) w analizie przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie na koniec roku szkolnego przez zespół powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu będzie opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wniosków. Z wynikami prac zespołu zostanie zapoznana Rada Pedagogiczna i Rada Rodziców.

V PODSTAWA PRAWNA

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.)
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli
- Ustawa o systemie Oświaty z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949)
- Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 w sprawie podstawy programowej
- Statut Szkoły Podstawowej nr 10 im. Romana „Sybiraka” Sanguszki w Tarnowie

Program został zatwierdzony i przyjęty do realizacji przez Radę Pedagogiczną i Radę Rodziców w dniu 13 września 2017 roku.